

ARASINAV ÖNCESİ GÜMÜŞ NOT

MALİYE POLİTİKASI 1

Dar anlamda maliye politikası: Devletin bütçe kanalından yaptığı harcama artışının milli gelir ve istihdam üzerindeki yükseltici etkisidir.

Geniş anlamda maliye politikası: Devletin tüm vergi ve harcama araçları ve kamu teşebbüsleri ile giriştiği ekonomik faaliyetlerdir.

- **İç denge** kavramı fiyat istikrarı ve istihdam
- **Dış denge** kavramı ise carî denge olguları üzerine oturtulur.

DİKOTOMİK YAPI: Klasik dönemin parasal sektör ve reel sektör ayırımı şeklindeki görüşü, ikili yapı (dikotomik yapı) olarak bilinir.

Keynes'e göre tam istihdamın sağlanmasına yönelik olarak kamu talebi ile destekli toplam talebe EFEKTİF TALEP adı verilir.

DIŞLAMA ETKİSİ: Genişletici maliye politikası uygulanması sonucunda faiz oranının yükselmesine bağlı olarak özel yatırım harcamalarının azalması durumudur.

Friedman ve Phelps' e göre ancak beklenen enflasyon değişmez ise işsizlik ve enflasyon arasında istikrarlı bir ilişki olur.

TRANSFER HARCAMALARI ÇARPANI: Transfer harcamalarındaki bir değişikliğin gelir düzeyinde yarattığı değişmeyi gösteren katsayıdır.

MARJİNAL TÜKETİM EĞİLİMİ: Kullanılabilir kişisel gelirdeki değişikliğin tüketim miktarında meydana getirdiği değişiktir.

KEYNESYEN TOPLAM ARZ EĞRİSİ: Ekonomi ciddi bir durgunluk içerisinde iken, mevcut fiyat düzeyinde talep edilen bütün malların firmalar tarafından arz edileceğini gösteren yatay toplam arz eğrisidir. Bu bölgede genişletici, politika fiyatlar genel düzeyini değiştirmeden çıktıyı (milli geliri) ve istihdamı ARTIRIR.

IS EĞRİSİ;

- Negatif eğimlidir
- Mal piyasalarındaki dengeyi gösterir.
- Eğri üzerinde, kamu harcamaları ve vergilerden oluşan maliye politikası araçları etkilidir. Kamu harcamalarındaki değişiklik, vergi oranlarını değiştirmek, vergi teşvikleri gibi.

LM EĞRİSİ;

- Pozitif eğimlidir,
- Para piyasasındaki dengeyi gösterir.
- Eğri üzerinde, para arzından oluşan para politikası aracı etkilidir. Merkez bankasının uygulayacağı politikalar eğriyi etkiler. Merkez Bankasının tahvil alması veya satması gibi.

ARASINAV ÖNCESİ GÜMÜŞ NOT

MALİYE POLİTİKASI 1

Gecikmeler sorunu üç aşamalı olarak karşımıza çıkabilir:

- **TANIMA GECİKMESİ:** Bir ekonomide herhangi bir sorunun ortaya çıkışı ile bir mali işlem için harekete geçme kararı arasındaki gecikmedir.
- **UYGULAMA GECİKMESİ:** Bir maliye politikası paketi için harekete geçme anı ile bu paketin uygulamaya başlanması arasındaki gecikmedir.
- **TEPKİ GECİKMESİ:** Bir maliye politikası işleminin uygulanmaya konulması ile beklenen sonucu vermesi arasındaki gecikmedir.

Otomatik istikrar işlevi en güçlü olan kamu harcaması kalemi işsizlik tazminatıdır. **Türkiye’de de 2002 yılından itibaren uygulanmaya başlanan işsizlik sigortası**, çalışanların işsizlik sigortası fonuna prim ödemesi, işini kaybedenlerin ise bu fondan işsizlik tazminatı alması biçiminde gerçekleşir.

Kamu harcamalarının gelire duyarlılığı az olduğu için otomatik istikrar sağlama etkisi de azalmaktadır.

ARTAN ORANLI OLARAK DÜZENLENEN KİŞİSEL GELİR VERGİSİ, esnekliği son derece yüksek olan bir vergi olarak belirtilebilir ve otomatik istikrar sağlama etkisi yüksektir.

MAASTRİCHT KRİTERLERİ;

- Kamu açığının milli gelire oranı %3’ü,
- Borç stokunun milli gelire oranı (borç yükü) %60’ı geçmemeli.

Para ve mal piyasasında aynı anlı dengiyi gösteren faiz ve gelir haddi **HICKS-HANSEN MODELİ (IS-LM)** ile gösterilir.

DENK BÜTÇE ÇARPANI: Eşit miktardaki vergi artışı ile finanse edilen kamu harcamalarının, gelir düzeyinde, artan kamu harcamalarına eşit miktarda bir artış yaratması durumudur.

Bu durumda faiz oranlarının değişmediği varsayılır.

Makroekonomi, büyük ölçüde **JOHN M. KEYNES’in** çalışmalarına dayanır ve toplam milli hasılayı belirleyen faktörleri inceler.